

СУ “Петко Рачов Славейков”
Област: Пловдив; община: Кричим;
бул. „Тракия“ №24; 4220; директор: 03145/24-73;
info-1601403@edu.mon.bg; https://su-prslaveikov.com/

КОНСПЕКТ
ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА
ЗА ПИСМЕН ИЗПИТ
IX КЛАС
ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНА ПОДГОТОВКА

I. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

1. Български език

- Текстът като смислово и езиково единство
- Научен стил
- Официално-делови стил
- Публицистичен стил. Език на медиите
- Активна и пасивна лексика. Пароними
- Речево поведение при участие в диалог и дискусия
- Резюме
- Заявление
- Делово писмо
- CV

2. Литература

2.1. Просвещение

- Джонатан Суифт - „Пътешествията на Гъливер“: I глава от I част, I глава от II част

2.2. Романтизъм

- Джордж Байрон - „Дон Жуан“: VIII песен
- Александър Сергеевич Пушкин - „Евгений Онегин“: III и VIII глава

2.3. Реализъм

- Оноре дьо Балзак - „Дядо Горио“
- Гюстав Флобер - „Мадам Бовари“: VII глава от I част

2.4. Модернизъм и символизъм

- Шарл Бодлер - „Сплин“ (XXVIII)
- Пол Верлен - „Есенна песен“

2.5. Българско възраждане

- Паисий Хилендарски - „История славянобългарска": Предисловие
- Петко Рачов Славейков - „Изворът на Белоногата"
- Хр. Ботев - поезия: „Майце си", „Моята молитва", „Хаджи Димитър", „Обесването на Васил Левски", „Странник"

Б. Социокултурна езикови и комуникативни компетентности

Компонент *Български език*

- Разграничава видовете функционални стилове (научен, официалноделови, публицистичен).
- Разбира отношението между речевото поведение и особеностите на конкретната комуникативна ситуация.
- Оценява идеи, тези и аргументи съобразно своя опит.
- Търси, извлича, обработва и използва информация от различни информационни източници за решаване на комуникативни задачи.
- Представя различни видове информация по зададени параметри.
- Разпознава езикови особености на текстове, характерни за различните функционалните стилове.
- Показва знания за лексикалните особености на книжовния български език.
- Сравнява и анализира проблеми в текстове от различни функционални стилове.
- Познава особеностите на резюмето. Подбира и извлича съществена информация от научни и от медийни (откъси от) текстове. Структурира резюме на базата на извлечена съществена информация от научен или от медиен (откъс от) текст. Спазва изучените книжовни езикови правила.
- Познава особеностите на заявлението. Подбира необходимата информация съобразно адресата и целта на създаване на заявлението. Създава заявление. Съобразява се с изискванията за графично и структурно оформяне на заявлението. Спазва изучените книжовни езикови правила.
- Познава особеностите на деловото писмо. Подбира необходимата информация съобразно адресата и целта на създаване на деловото писмо. Създава делово писмо. Съобразява се с изискванията за графично и структурно оформяне на деловото писмо. Спазва изучените книжовни езикови правила.
- Познава особеностите на CV. Подбира необходимите факти съобразно целта на създаване на CV. Представя различни видове информация по зададени параметри. Създава CV. Съобразява се с изискванията за графично и структурно оформяне на CV. Спазва изучените книжовни езикови правила.

Компонент *Литература*

- Различава светогледни идеи, характерни за Просвещението, Романтизма, Модерността и Българското възраждане, и обяснява прилики и разлики помежду им в контекста на културната динамика.

СУ “Петко Рачов Славейков”
Област: Пловдив; община: Кричим;
бул. „Тракия“ №24; 4220; директор: 03145/24-73;
info-1601403@edu.mon.bg; https://su-prslaveikov.com/

- Съпоставя с личния си опит интерпретирани в изучените текстове ценности и норми, проблеми и конфликти, характерни за Просвещението, Романтизма, модерността и Българското възраждане, и обосновава позиция по тях.
- Свързва изучените творби с имената на техните автори, с жанровете, с героите, със сюжетите и с мотивите им, с културната епоха на създаването им и със съответното литературно направление.
- Идентифицира и оценява специфични начини за въздействие в изучените творби от Просвещението, Романтизма, модерността и Българското възраждане.
- Тълкува изучените творби от Просвещението, Романтизма, модерността и Българското възраждане съобразно културноисторическите им характеристики.
- Разпознава словесни форми, родове и жанрове на литературата.
- Тълкува изучените творби съобразно родовите и/или жанровите им характеристики.
- Различава характерни черти и проявления на Романтизма, реализма, модернизма като направления в литературата и на Българското възраждане като литературен период и тълкува изучените творби съобразно принадлежността им към съответното направление или период.
- Разпознава литературни похвати, тропи и фигури и обяснява функциите им в изучените творби. Идентифицира и тълкува интерпретации на едни и същи мотиви и/или устойчиви сюжети в изучени творби от различни културни епохи и/или литературни направления и периоди.
- Създава резюме на съдържанието на (откъс от) изучен повествователен текст с определена комуникативна цел. Създава есе по морален проблем, интерпретиран в изучен (откъс от) литературен текст, с определена комуникативна цел.
- Спазва книжовните езикови правила.
- Анализира и критично оценява свои и чужди резюмета според осъществяването на комуникативните им цели. Анализира и критично оценява свои и чужди есета по морален проблем според осъществяването на комуникативните им цели.

II. ФОРМАТ НА ИЗПИТА

Изпитът включва:

- задачи от затворен тип с четири възможни отговора, от които само един е верен;
- задачи с кратък свободен отговор;
- задача за създаване на резюме;
- задача за създаване на заявление, делово писмо или CV;
- задача за създаване на есе по морален проблем, интерпретиран в изучаван (откъс от) литературен текст.

III. УЧЕБНИЦИ:

1. „Български език за 9. клас“ – Петя Маркова и колектив, изд. "БГ учебник"
2. „Литература за 9. клас“ – Иван Инев и колектив, изд. "БГ учебник"